

Märts tuli kui lõvi

■ Märtsikuu oli ligi neli kraadi normist soojem

Märts tuleb kui lõvi ja läheb kui lammas, ütleb inglise vanasõna. Ka meie ilm käitus tänavu sääraselt: kuu algus tormine, lõpp kevadiselt mahe.

Mutid pidasid pidu

Paastukuu algas õige maruliselt, isegi sisemaal küündisid tuulepuhangud peaiga päev üle 10 m/s. Sademeid tuli nii vihma, lume kui lörtsina paiguti kolmekordne tavaline kogus.

3. kuupäeval langes Lääne-maala taevast alla tennisepalli suurusi "lumehelbeid". Maailmarekordist, 30 cm suurustest lumelätakatest, mis mõõdetud Siberis, jäädid muidugi maha.

Noist paarist lumesaju päevast tundsid nähtavat rõõmu mutid: Tõraveres lendas loomakeste möllamisest nii lumi kui muld.

Et paastukuul peab hoiduma libedale teele sattumast, näitab märtsi alguse kurb statistika Surmatantsulinna: inimestel sajad murrud, nihestused, põrutused, autodel (heal juhul) mõlgid.

Merel ja Peipsil algas jää lagunemine rinnakutega rannaküladele. Raginat oli palju, mõ-

nel pool olla piksetki kuulnud. See viimane nähtus on talvise moega kuudel küll ootamatu.

Palmse mees Tõnis Hirschfeldt kirjutas kunagi oma päevikusse: "1853. astal, 14 märtsil oli kanke külm ja mürristas nenda kankest, et pailu innimesi arvasid mawärrisemise olema."

Kuu keskel oli ilm kui Saharas: päike säras, liiv krigises hammaste all. Tallinnas mõõdeti 19. märtsi soojarekordiks 15,8°. Teine kümmepäevak paistiski silma päiksepaiste ning tavalisest ligi kuu kraadi kõrgema õhusoojaga.

Lumi kui põlluramm

Paariks päevaks tuli Lõuna-Eestis lumi maha. Kui aprilli lumi olevat septembri sõnniku eest, siis viimati tulnu läks augusti arvele. Värske lumi sisaldab ju palju lämmastikku.

Kuust kokkuvõtteid tehes leiti meteoroloogia ja hüdroloogia instituudis, et Eesti keskmine õhutemperatuur oli +1,2°, seega ligi 4 kraadi normist soojem. Sademeid kogunes ligemale poolteist korda tavalisest enam ehk 41 mm.

Kõige sajusem oli Viljandis

(59 mm), kuivem oli Peipsi äär (Mustvee 21 mm). Kõige soojem koht oli Võru +1,8 kraadiga, märksa külmem oli Pandivere kõrgustikul (Väike-Maarjas +0,4°).

Tavapärane, ligi 50kraadine külm püsis Jakuutias, ebaharilikult jahe oli Põhja-Ameerikas. Miinuskraade oli USAs 20st Chicago kandis kuni 7ni Mehhiko piiril. Alaskal sadas kahepäevaga maha 75 cm lund, kohalik rekord. Palavaimad paigad olid Aafrikas – 40 soojapüjala ümber.

Põhja-Hiinas möllasid liivatormid. Pekingis langes nähtavus ajuti alla 50 m. Kollast lund sadas isegi kaugel Kamtšatkal. Muide, nii tšuktši kui lapi vanasõna ütleb: ära iial söö kollast lund!

Metsatulekahjud möllasid USAs ning Indoneesias ja Malaisias. Tornaadosid on sel aastal USAs ebaharilikult vähe olnud, rohkem elevust tekitas pööris Iirimaal.

Sada aastat tagasi oli märts Tartus tänavusest märksa külmem: -3,3°. Õhutemperatuur kõikus -24 ja +5,8° vahel. Lumi püsis maas kogu kuu, Toomemäel mõõdeti 10. märtsil lume

paksuseks 88 cm, see rekord püsis vähemalt aastatel 1871-1919.

Postimehes kurdeti Tallinna tänavate libeduse üle.

Teed olid õige sandid

Võrust teatati: Siin kõlab kuld-nokkade ja löokeste rõõmus laul. Vihmahoogude tõttu kahaneb lumi silma nähes. Teed, mis tuiskude tõttu auklised olivad, on nüüd kirjeldamatult sandis korras. Kevade on meie linna tänavad soga-radadeks teinud.

Narvast: Teed on paiguti nii halvad, et veomehi ja hobuseid hale näha.

Tartust: Eila õhtul algas suur lumesadu. Ilm näib aga selgeks minna tahtvat, ja siis ei ole värskel lumel päikese käes enam püsi.

Kuressaarest: Oli heledat välgulöömist ja müristamist kuulda.

Pärnust: Pahad päevad on meil pärnulastel nüüd. Juba oleme terve nädal otsa ilma sil-lata. Kõik vette kukkunud jala inimesed tõmmati ikka veata välja.

AIN KALLIS